

ANTALYA'DA BASIN HAYATI (1920-1949)

Ali Rıza GÖNÜLLÜ*

ÖZET

Antalya'da basın hayatı, 1920 yılında Haydar Rüştü (Öktem) Beyin, "Antalya'da Anadolu" isimli gazeteyi yayınlaması ile başlamıştır. Bu gazete, Millî Mücadele süresince önemli görevler yerine getirmiştir. Antalya İl'inin merkezinde, "Antalya'da Anadolu" gazetesini, daha bir çok gazete ve derginin yayını takip etmiştir. Bunun yanında, incelediğimiz dönemde (1920-1950), Antalya'nın ilçelerinden birisi olan Alanya'da da, bir gazetenin yayınlandığını görmekteyiz. Ancak, Antalya'da yayınlanan gazete ve dergilerin, büyük bir çoğunluğu kısa süreli olmuştur. Antalya'da yayın hayatının başladığı dönemden günümüze, sadece, "Antalya Gazetesi" ile, daha geç dönemde yayınlanmaya başlayan "İleri Gazetesi" gelebilmiştir.

Antalya'da gazete ve dergiciliğin yanında, matbaacılık sektöründe de fazla bir ilerleme görülmemiş ve uzun yıllar bir matbaa, halkın ihtiyacına cevap vermeye çalışmıştır. 1940'lı yıllarda ise, matbaa sayısında bir artış meydana gelmiştir.

Böylece bütün olumsuz şartlara rağmen, Antalya'da yayınlanan gazete ve dergiler, millî kültürün gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Antalya Basını, Antalya'da Anadolu, Alanya Postası, Doğu, Çağlayan, Türk Akdeniz.

---

* Araştırmacı-Yazar.

THE LIFE OF PRESS IN ANTALYA (1920-1949)**ABSTRACT**

In Antalya, the life of press had started with the publication of Haydar Rüştü (Öktem) Bey's newspaper which was called "Anatolia in Antalya" in 1920. This newspaper had carried out important duties during the National Struggle. In the center of Antalya which has been administrative province, the publication of many newspapers and magazines had followed the newspaper which was called "Anatolia in Antalya". By this side, in the period of time we studied (1920-1950), we have also seen the publication of a newspaper in Alanya which has been one of a county of Antalya. Merely, the great majority of the publication of the newspapers and the magazines in Antalya had taken in a short time. From the period of the life of press which had started to our days, only "the Front Newspaper" which had begun to publish in later period had been come with "the Newspaper of Antalya".

In Antalya, at the publication of newspapers and magazines' side, the excessive improvement hadn't seen in the sector of printing, too and only one printing press had tried to reply the necessity of the common people in long years. As for the years of 1940, in the increment of the numbers of printing had been accomplished.

Thus, in spite of all these negative conditions, the newspapers and the magazines which has published in Antalya, had ensured the important additions to the development of National Culture.

Key Words

Antalya's Press, Anatolia in Antalya, Alanya Postası, Doğu, Çağlayan, Türk Akdeniz.

Giriş

Antalya'nın yerel basını hakkında, bu güne kadar kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Bu sahada yapılacak olan incelemelere ışık tutmak için, Antalya'da Basın Hayatı (1920-1950) isimli bu çalışmayı hazırladık. Tespit ettiğimize göre, Antalya'da 1920 yılında başlayan basın hayatı, günümüzde de yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Ancak, bu çalışmamızda, 1920-1950 yılları arasında, Antalya Vilâyeti'nde çıkan gazete ve dergileri inceleyeceğiz. Alanya hariç Antalya'nın diğer kazalarında bu yıllarda herhangi bir süreli yayına rastlayamadık. Dolayısıyla Alanya'da, bu dönem içinde yayınlamış olan bir gazeteyi de, çalışmamız kapsamına dahil ettik. Bu bağlamda, Antalya'da mevcut olan matbaalar da, çalışmamızda ele alınacaktır.

I- Gazeteler

1. Antalya'da Anadolu Gazetesi

Mondros Mütarekesi'nden (30 Ekim 1918) beri Ege'nin ve İzmir'in Türklüğünü savunan, Rumların ve İtilâfçıların bütün saldırılarını tek başına göğüsleyen Anadolu ve Duygu gazeteleri sahibi Haydar Rüştü (Öktem) Bey de, Yunanlılar tarafından hedef alınan kişiler arasındaydı. Haydar Rüştü Bey, Yunanlıların baskısı sonucu İzmir'den ayrılarak Antalya'ya geldi¹.

Antalya'ya gelen, Haydar Rüştü Bey tarafından 19 Aralık 1920 tarihinde, Antalya'nın ilk gazetesi "Antalya'da Anadolu" adı ile yayınlandı. Gazetede; 6 Mart 1922 tarihinden itibaren, Haydar Rüştü, "*sahip ve ser muharrir*" olarak gösterilmekte ve sorumlu müdürlüğünde Hafız Zühtü'nün üzerinde olduğu belirtilmektedir. Antalya'da Anadolu Gazetesi, 1922 yılının Haziran ayından itibaren, 4 sayfa olarak yayınlanmaya başlamış ve ayrıca gazetenin fiyatı da 100 paradan 5 kuruşa çıkmıştır².

Cumartesi hariç her gün iki sayfa olarak yayınlanan gazetenin idarehanesi, debboy karşısında idi. Antalya'da Anadolu Gazetesi, 10 Eylül 1922 tarihli ve 533.nüsha ile yayımına son vermiştir³.

¹ Zeki Arkan, *Mütareke ve İşgal Dönemi İzmir Basını (30 Ekim 1918- 8 Eylül 1922)*, Ankara 1989, s.73.

² Haydar Rüştü Öktem, *Mütareke ve İşgal Anıları*, Hazırlayan Zeki Arkan, Ankara-1991, s.16.

³ Muhammet Güçlü, *XX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya*, Antalya-1997, s.91-92.; Muhammet Güçlü, "Antalya'da Mahalli Basının İlk Yirmi Yılı (1920-1940)", *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Düşünceler Dergisi*, İzmir-1996, 9/177.

Antalya halkı, Haydar Rüştü'nün hizmetlerini unutmamış ve Cumhuriyet Halk Fırkası Antalya Heyet-i Merkeziyesi onu ve Mustafa Necati'yi fahri hemşehriliğe kabul ederek onurlandırmıştır(25 Aralık 1925). Bunun yanında Antalya Vilâyeti Belediye Dairesi de, 7 Kasım 1925 tarih ve 878 sayılı karar uyarınca, Haydar Rüştü ve Mustafa Necati'yi fahri hemşehriliğe kaydetmiştir⁴.

2. Antalya Gazetesi

Antalya Gazetesi, 8 Eylül 1338/1922 tarihinden itibaren, günlük olarak sahipleri tarafından yayınlanmaya başlanmıştır. Antalya Gazetesinin İmtiyaz Sahibi; Mehmet Emin Efendi'dir. Yazı İşleri Müdürü de; Mehmet Enver Bey'dir. Zeki, Mustafa ve Şefik Beyler ise, gazetenin muharrirleridir. Antalya Gazetesi, kendi matbaasında basılmaktadır. 1925-1926 tarihlerine ait bilgilere göre, gazetenin günlük baskı adeti; 500 ile 750'dir⁵.

Antalya Gazetesinin 24 Ocak 1924 ile 16 Ocak 1925 tarihleri arasında çıkmış olan 100 civarında ki nüshası; Sun-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü'nde bulunmaktadır.

Antalya Gazetesi'nin 4 Mart 1340/1924 tarihli nüshasında sahibinin; Mehmet Emin Bey, İdarehanesinin; kendi matbaasında olduğu ve gazetenin, Antalya'nın Şarapöl semtinde hususî dairesinin bulunduğu yazılmaktadır.

Ayrıca, gazetenin başlığı yanında; *“Halka faydalı, memlekete yararlı, mesleğimize uygun yazılara gazetemiz açıktır. Gazeteye girmeyen yazılar geri verilmez. Gönderilecek yazılar ile, yazı işleri için imtiyaz sahibine müracaat olunur”* ibaresi bulunmaktadır. Yine gazetenin ismi olan “Antalya” yazısının altında da *“Cumartesiden başka her gün çıkar. Halkçı gazetedir”* denilmektedir.

Adı geçen, enstitüde bulunan gazete nüshalarının fiyatının, 5 kuruş olduğunu görmekteyiz. Bunun yanında, Antalya Gazetesinin; 4 sayfadan müteşekkil olduğunu ve ayrıca her sayfada 5 sütun yazı bulunduğunu tespit etmekteyiz.

⁴ H. R. Öktem, a.g.e., s.18.

⁵ Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1925-1926), İstanbul 1926, s.355-356.; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1926-1927), (b.t.y.y.), s.556.

Antalya Gazetesi, günümüzde de yayınlanmakta olup, bazı sayıları Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesinde ve Milli Kütüphanede bulunmaktadır⁶.

3. Akdeniz Gazetesi

Günlük ve siyasî mahiyette olmak üzere, Antalya'nın merkezinde çıkan Akdeniz gazetesi; 9 Mart 1341/1925 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlamıştır. Akdeniz Gazetesinin İmtiyaz Sahibi ve Baş Yazarı, Doktor Feruh Niyazi Bey'dir. Gazetenin Sorumlu Müdürü; Kazım Azimet Bey'dir. Yine, gazetenin yazı heyetinde; Lütfi Mustafa, Niyazi Recep, Akif, Necati Kayı Alp, Mustafa Cavit, Fuat Atalay ve Nafiz Beyler bulunmaktadır. Ayrıca, Akdeniz Gazetesinin kendi matbaası mevcuttur⁷. Bunun yanında, Akdeniz Gazetesi, haftada iki defa, cumartesi ve çarşamba günleri çıkmaktadır. Gazetenin boyutu ise, 30X45.5 dur.

Akdeniz Gazetesi'nin, Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi'nde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi'nde muhtelif sayıları bulunmaktadır⁸.

4. Yeni Türkiye Gazetesi

1 Ocak 1342/1926 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Yeni Türkiye Gazetesi haftada iki defa yayınlanmaktadır. Yeni Türkiye Gazetesi'nin İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Müdürü, Sabri Mağmumi Bey'dir. Gazetenin Baş Muharriri Azmi Bey ve Muharrirleri de, Doktor Cemil Süleyman ve Ziya Beylerdir. Yeni Türkiye Gazetesinin 1926-1927 yıllarında ki günlük baskı sayısı; 300-400 arasındadır⁹.

Yeni Türkiye Gazetesinin 10 Mayıs 1928 tarihli sayısında, Gazetenin, Sahip ve Sorumlu Müdürü'nün, Eczacı Nuri Ahmet Bey olduğu görülmektedir. Gazetenin idare yerinin de; Antalya'nın Yeni Kapıda Kale içerisinde mevcut olan, kendi dairesi idi. Gazetenin bir sayısının fiyatı 100 paradır. Gazetenin başlığı altında, "*şimdilik haftada iki defa, Pazartesi ve Perşembe yayınlanır. Cumhuriyetçi Türk gazetesidir*" ibaresi bulunmaktadır.

⁶ Hasan Duman, *Osmanlı Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri (1828-1928)*, I, Ankara 2000, s.141.

⁷ *Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1925-1926)*, İstanbul 1926, s.355-356.

⁸ H. Duman, a.g.e. I, s.118.

⁹ *Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1926-1927)*, (b.t y.y), s.556.; *Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1927-1928)*, İstanbul-1928, s.454.

Yeni Türkiye Gazetesi, iki sayfa olarak yayınlanmakta ve her sayfada dört sütun bulunmaktadır. Boyutları ise, 35 x 23.5'dur. Gazete, Yeni Türkiye Matbaasında basılmıştır¹⁰.

Yeni Türkiye Gazetesi'nin bir nüshası, Milli Kütüphanede mevcuttur.

5. Resmî Antalya Gazetesi

Resmî Antalya Gazetesi, 29 Ekim 1927 tarihinde yayınlanmaya başlamış ve 1937 yılına kadar yayını sürdürmüştür¹¹. Antalya Vilâyetin resmî gazetesi olup, haftada bir defa neşir olunmaktadır. Kendi matbaası mevcuttur.

6. Zümrütova Gazetesi

Zümrütova Gazetesi, Antalya'da, 31 Aralık 1927 tarihinde yayınlanmaya başlanmıştır. Gazete, haftalık bir gazetedir.

Zümrütova Gazetesinin, İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Müdürü, Enver Mazlum beydir¹².

7. Yeşil Antalya Gazetesi

Antalya'da, 15 Şubat 1946 yılında yayın hayatına başlayan Yeşil Antalya Gazetesinin Sahip ve Yayın Müdürü, Yusuf Ziya Öner'dir. Gazete başlığının altında, "*Salı, Cuma günleri çıkar. Memleket gazetesi*" ibaresi bulunmaktadır. Yeşil Antalya Gazetesi, Antalya Matbaasında basılmıştır. Gazete 2 sayfa ve sayısı 5 kuruştur. Yine, Yeşil Antalya Gazetesi'nin bir yıllık abone bedeli 500 ve altı aylık abone bedeli ise 300 kuruştur. Gazete, 41.5X29 boyutundadır¹³.

Bir müddet sonra, Yeşil Antalya Gazetesinin sahip ve yazı işlerini fiilen idare eden Murat Güler olmuştur. Gazetenin başlığı altında da "*çarşamba ve cumartesi günleri çıkar. Memleket gazetesi*" cümlesi vardır. Gazete bu dönemde 4 sayfa olmuştur. Gazetenin boyutu ise, 20 x 30dur¹⁴.

¹⁰ Yeni Türkiye Gazetesi, 10 Mayıs 1928, s.1.

¹¹ M.Güçlü, a.g.e, s.92.

¹² Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1927-1928), İstanbul-1928, s.454

¹³ Yeşil Antalya Gazetesi, 15 Şubat 1946, s.1-2.

¹⁴ Yeşil Antalya Gazetesi, 4 Ocak 1950, s.1.

Yeşil Antalya Gazetesi'nin yazarları arasında, Ali Rıza Bars, Kemal Akalın, Sadi Nayman, Talat Tuğ bulunuyordu. Bunun yanında, Yeşil Antalya Gazetesi'nde Şaban Tüzün ve Mehmet Beşkonak'ın şiirlerini de görmekteyiz .

1950 yılına kadar yayın alanında kalan Yeşil Antalya Gazetesi'nin bütün sayıları Milli Kütüphanede bulunmaktadır.

8. Alanya Postası Gazetesi

Antalya'nın Alanya Kazası'nda çıkan ilk gazete Alanya Postasıdır. 1948-1958 yılları arasında yayınlanmış olan Alanya Postası Gazetesi, İstanbul'da yaşayan ve daha sonra Alanya'ya yerleşmeye karar veren, Alanya-lı Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından çıkarılmıştır. Cemaleddin Sarıkadioğlu, Alanya Postasının ilk sayısında, "Niçin Çıkıyoruz" başlığı altında şunları söylemektedir." *Her yenilik ve terakki müspet iş başarmakla kabilidir.*

Şüphesiz ki bu da ileri kültürle olur. Çok şükür kozmopolitleşmemiş olan halkımızın temiz zekası, Alanya'mızda ve diğer ilçelerde okuma kabiliyetini son yıllarda inkişaf ettirmiştir. Böyle bir münevver kütleye de, muhakkak bir kültür organı lâzımdır. İşte, biz bu organın nâçiz bir hizmetkârı olarak ve hiçbir yabancı fikre hizmet etmeden, Büyük Türk Milleti'nin menfaati için çalışmayı, bu essiz güney şehirlerimizden olan Antalya, Alanya, Manavgat ve Gazipaşa'ya delice aşık olduğumuz için üzerimize almış bulunuyoruz"¹⁵.

Alanya Postası Gazetesi; başlangıçta haftalık olarak çıkmaya başlamıştır. Gazetenin bu dönemde sayfa sayısı dördttür. Yine, gazetenin ismi olan Alanya Postası yazısının altında, "*haftalık siyasi memleket gazetesi*" ibaresi bulunmakta idi.

Gazetenin sahibi; Cemaleddin Sarıkadioğlu, Neşriyatı Fiilen İdare eden; Kenan Kutay'dır. Gazetenin İdarehanesi; İstanbul'un Galata Semtindeki Bankalar Caddesinde bulunan, Hazaran Handır. Basıldığı yer ise, İstanbul-Millet Matbaasıdır¹⁶.

¹⁵ Alanya Postası Gazetesi, 2 Kasım 1948, s.1,3.

¹⁶ Alanya Postası Gazetesi, Sayı 1, 2 Kasım-1948.

Ancak Alanya Postası Gazetesi, daha sonra idarehanesini Alanya'nın İskele Caddesinde ki 31 numaralı işyerine taşımıştır. Ayrıca, gazete Antalya'daki Reklam Basımevinde, basılmaya başlanmıştır. Alanya Postası, bu dönemde 15 günlük olarak yayınlanmakta idi. Gazetenin çıktığı tarihten itibaren sayısı 10 kuruş ve yıllığı da 550 kuruştur. Gazetenin Alanya'ya taşınmasından sonraki dönemde, başlığının altında bulunan ve gazetenin kimliğini ifade eden cümle “*siyasî demokrat memleket gazetesi*” olarak yer almıştır. Bunun yanında gazetenin sayfa sayısında da bir azalma olmuş ve iki sayfa olarak çıkmıştır.

Gazetenin bu döneminde yine sahibi ve baş yazarı Cemaleddin Sarıkadioğlu, Neşriyatı Fiilen İdare eden ve yazı işleri müdürü ise, Naciye Çağlayan'dır¹⁷.

Alanya Postası Gazetesinin yazarları arasında, Cemaleddin Sarıkadioğlu, Naciye Çağlayan, Tefik Alanay, Said Sacid Çoksu, Hamdi Yiğit, Talat Büyükkakın, Muzaffer Cellek, Halis Can ve İlhan Postalcı gibi isimler bulunuyordu. Bunun yanında, Alanya Postasında, Hüseyin Türkan ve Fahriye Bütün'ün şiirlerini de görmekteyiz.

Alanya Postası Gazetesinin 1948-1958 yılları arasında çıkan 259 sayılı koleksiyon, Milli Kütüphanede bulunmaktadır.

9. Şelale Gazetesi

8 Ocak 1947 tarihinde Antalya'da yayınlanmaya başlamıştır. Gazetenin sahibi Sadri Tunca, Yazı işlerini fiilen idare eden, Yazı İşleri Müdürü, Sıtkı Tekeli'dir. Turan Basımevinde basılan Şelale Gazetesi'nin idare yeri, belediye civarında ki 7 numaralı işyeridir. Gazetenin bir yıllık abone bedeli 480 kuruş, sayısı ise, 5 kuruştur. Şelale başlığının altında, “Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar, tarafsız memleket gazetesidir” ibaresi bulunmaktadır¹⁸. Daha sonra bu ibare, “tarafsız, siyasî memleket gazetesi” halini almıştır¹⁹. Şelale Gazetesi, 41 x 29 boyutundadır.

¹⁷ Alanya Postası Gazetesi, Sayı 244, 1 Ocak 1958.

¹⁸ Şelale Gazetesi, Sayı:1, Antalya-8 Ocak 1947, s.4.

¹⁹ Şelale Gazetesi, Sayı:13003, (Antalya-5 Ocak-1990), s.1.

Şelale Gazetesinin, daha sonraki yıllarda, genel yayın yönetmeni ve baş yazarı, Kemal İşsezer, Yazı İşleri Müdürü, Hasan Gülel olmuştur²⁰.

Şelale Gazetesi , yayınlanmaya başladığı tarihten itibaren, 4 sayfa olarak çıkmıştır. Ayrıca, başlangıçta gazetenin her sayfasında 4 sütun yazı varken, bilahare ilk sayfadaki sütun sayısı 8, diğer sayfalardaki sütun sayısı değişik olmuştur²¹.

Şelale Gazetesinin ilk sayısında, "Niçin çıkıyoruz" köşesinde, Sıtkı Tekeli gazetenin yayınlanma gayesi üzerinde durmakta ve şöyle demektedir." *Şelale de, memleketin mühim bir ihtiyacını karşılamak maksadı ile, meydana gelmiştir. Çıkarılmasında rastlanan güçlükleri yenmekle beraber, henüz çıkmış olan bir gazete de arzu olunan tekamül yer bulmuş değildir. Fakat halkımızın rağbetine mazhar oldukça eksiklerin giderileceğini ummaktayız.*

Gazete kültürel muhitlerde doğar ve yaşar. Her yerde gazete çıkarmanın imkanı bulunmaz. İmkan bulmuş muhitlerin muvaffakiyet sebeplerini incelersek, içtimai seviyelerindeki gelişmenin fiili bir neticesi olduğunu görürüz. Bundan da gazetelerin muhitlerinin içtimai ve diğer sahadaki inkişaf derecelerini izah eden, gösteren yeter bir ölçü olduğunu anlıyoruz. Antalya ili bu vasıfları çoktan kazanmış olmasına karşı, şimdiye kadar okuma ihtiyacına cevap verecek, fikri-içtimai bir gazeteye sahip bulunmamış olmasından, memleket kültürüne acıklı bir nazarla bakmak gerekir. Bunu memleket hesabına da nakise sayarım. Bu durum bizi üzdüğü kadar, hassas memleket gençliği de kaygıya düşürmüştür. Çok zaman bu gençlerin hasbihalleri sırasında, Antalya'da kültüre hizmet eden bir gazetenin çıkartılmamasından şikayetçi olduklarını anladım. Kalem erbabına sütunlarını açarak, temiz duygularına makes olacak bir gazeteye susamış olduklarına şahit oldukça, derin teessür duyuyorum.

*Memleket gençleri gazetenin kıymetini, faidesini ve büyük rolünü anlamış ve bilmişlerdir. Şelale gazetesi, gençliğin bu haklı arzu ve isteklerini hedef tutarak kudret ve vüsatı nispetinde yerine getirmeye çalışacaktır. Bu gayeye erişmek için meydana atılmıştır"*²².

²⁰ Şelale Gazetesi, Sayı 1, Antalya-5 Aralık 1990, s.4

²¹ Şelale Gazetesi, Sayı 1, Antalya-8 Ocak-1947, s.1-4, Sayı:13003, Antalya-5 Ocak-1990, s.1.

²² Şelale Gazetesi, Sayı 1, Antalya-8 Ocak 1947, s.1-2.

Şelale Gazetesinde, klasik gazete yazıları yanında, şiir ve hikâye gibi edebî türlerde de eserler neşredilmiştir. Gazetenin yazarları arasında, Sıtkı Tekeli, Şükrü Yılmaz, Muhittin Güneç, Hasan Gülel, Tarık Akıltopu, A.Hamdi Esmir ve Mehmet Sonsöz gibi isimler bulunmaktadır.

Şelale Gazetesi 1990'lı yıllarda yayın hayatına son vermiştir.

Şelale Gazetesi'nin bazı sayıları Milli Kütüphane'de bulunmaktadır.

10. İleri Gazetesi

İleri Gazetesi, 21 Şubat 1949 tarihinde, Antalya'da çıkmaya başlamıştır. Sahibi, Mustafa Tüzün, Yazı İşlerini fiilen idare eden, Suphi Neş'et Türel'dir. İleri Gazetesi, İki Kapılı Han civarındaki 23 numaralı işyerinde faaliyet göstermektedir. Gazetede "İleri" başlığının altında, "günlük siyasi demokrat gazete" ibaresi bulunmaktadır. İleri Gazetesinin 1951 yılında bir yıllık abone bedeli 18 lira, sayısı ise, 5 kuruştur. Gazete, İleri Mürettephanesinde dizilmekte ve Işık Basımevinde basılmaktadır. İleri Gazetesi, 4 sayfa olarak yayınlanmakta ve her sayfada 5 sütün bulunmaktadır. Gazete 42 x 29.5 boyutundadır²³.

Daha sonra ki yıllarda, İleri Gazetesinin sahibi, Serçin İnci Türel, Yazı İşleri Müdürü, A. Berrin Türel ve Başyazarı, Resiye Aslan olmuştur. Ayrıca, gazete kendi matbaasında dizilip, basılmaya başlanmıştır²⁴.

Günümüzde de yayınlanmaya devam eden İleri Gazetesinin, tam bir koleksiyonu bulunmamaktadır.

II- Dergiler

1. Doğu Dergisi

Doğu Dergisi; Antalya'da çıkan dergiler arasında ilk olanlardan birisidir. Doğu Dergisinin başlık kısmının altında; "yarım aylık edebî, terbiyevî mektebciler mecmuası" cümlesi bulunmaktadır. Doğu Dergisi, 1922 yılında Antalya'da yayınlanmaya başlamıştır. Derginin Sahibi ve Mesul Müdürü; Niyazi Recep Bey, Edebi Kısmı Müdürü de; Doktor Cemil Süley-

²³ İleri Gazetesi, Sayı:222, Antalya-2 Ocak 1951, s.1-4.

²⁴ İleri Gazetesi, Sayı:14223, Antalya-1 Temmuz 1990, s.2.

man'dır. Derginin idarehanesi; Antalya'da ki debboy civarında bulunan, Anadolu Matbaasında ki özel dairedir. 8 sayfa olarak yayınlanan Doğu Dergisinin bir yıllık abone bedeli, posta dahil 200 kuruştur. Derginin tanesi ise 10 kuruştur. Derginin standart bir boyutu yoktur.

Doğu Dergisinin yazarları arasında; Necati Kayı Alp, Doktor Cemil Süleyman, A. Tefvik, Sadık Sungur Alp²⁵, Süleyman Fikri (Erten) ve Abdullah Zühtü gibi kişiler bulunmaktadır. Ayrıca dergide, Doğu müstearını kullanan bir yazar da bulunmaktadır²⁶.

Doğu Dergisinde; şiir ve hikâyeler, seyahat yazıları, tarımla ilgili yazılar, tarih ve eğitim konulu yazıları yer almıştır.

Doğu Dergisinin bazı sayıları Milli Kütüphanede, Hakkı Tarık Us Kütüphanesinde ve Kastamonu İl Halk Kütüphanesinde mevcuttur²⁷.

2. Ticaret Dergisi

1927 yılından itibaren, Antalya, Ticaret ve Sanayi Odası tarafından aylık olarak yayınlanmıştır. Ticaret Dergisinde, ticaret, ziraat ve sanayi gibi iktisadiyatın her sayfasından makaleler bulunacağı belirtilmiştir.

Ticaret Dergisi, Antalya matbaasında basılmıştır. Dergi, 18.5X27.3 boyutundadır.

Ticaret Dergisi'nin Beyazıt Devlet Kütüphanesinde bir nüshası bulunmaktadır²⁸.

3. Yeni Hayat Dergisi

Yeni Hayat Dergisi, 1920 yılında itibaren, Antalya Muallimler Cemiyeti tarafından, on beş günde bir yayınlanmıştır. Yeni Hayat Dergisinin, Sorumlu Müdürü, Hakkı Nezih ve Baş Yazarı, Vamık Kemal'dir.

Yeni Hayat Dergisi'nin, Milli Kütüphanede bazı nüshaları vardır²⁹.

²⁵ Doğu Dergisi, Sayı:7, Antalya-1 Mayıs 1338/1922, s.1.

²⁶ Doğu Dergisi, Sayı:9, Antalya-31 Temmuz 1338/1922, s.1.

²⁷ Hasan Duman, a.g.e. I/266.

²⁸ H.Duman, a.g.e. II/851.

²⁹ H. Duman, a.g.e., II/937.

4. Çağlayan Dergisi

Antalya'da yayınlanan dergilerden birisi olan Çağlayan, 10 Aralık 1935 yılında yayın hayatına başlamıştır. Çağlayan Dergisinin Sahibi ve yazı İşleri Müdürü; Sıtkı Tekeli'dir. İdare Yeri, Antalya Milli Kütüphanedir. Derginin aylık fikir ve edebiyat dergisi olduğu, başlığın altında ifade edilmektedir. Derginin yıllığı 120 kuruştur. Dergi Antalya Basımevinde basılmaktadır. Çağlayan Dergisinin sayfa sayısı 16 ile 24 sayfa arasında değişmiştir. Boyutları da, 29.5 x 21 dir³⁰.

Çağlayan Dergisi, 22 sayı çıktıktan sonra yayınına ara vermiş ve daha sonra, Mayıs 1943 yılında tekrar çıkmaya başlamıştır. Derginin bu döneminde de imtiyaz sahibi ve neşriyat müdürü; Sıtkı Tekelidir. İdare Müdürü ise, Mehmet Hikmet Önerdir. Ayrıca, idare yeri, Antalya-Milli Kütüphanedir. Çağlayan Dergisinin 6 aylık bedeli 120 ve 12 aylık bedeli 240 kuruştur.

Çağlayan Dergisinin yeniden yayın hayatına başlaması ilgili olarak, "Tekrar Çıkarken" başlığı altında öyle denilmektedir. "*Memleket kültürüne hizmet gayesi ile ve hiçbir fedakârlıktan çekinmeyerek çıkartmakta olduğumuz Çağlayanın intişarı, elimizde olmayan bazı zaruri sebepler dolayısıyla, muvakkaten durmuştu. Olgun kalemlerin tok sesini yurdumuzun dört bir tarafına duyurmaya çalışan dergimizin bu muvakkat sükutuna bizden fazla okuyucularımızın üzüldüğüne eminiz. Bu gün sevgili okuyucularımızdan gördüğümüz mütemadi teşvik ve gayretlerle önümüzde beliren bütün maniaları gözüümüz görmemiş ve kıymetli elemanlarımızın coşkunluğu karşısında bunları adeta istihfaf ederek yeni bir ruh, sarsılmaz bir zindellekle tekrar mücadele sahasına atılmış bulunuyoruz. Bu cesaretimiz sırf gençlikten aldığımız ilham ve ruh, yarınki neslin önünde beliren ufku çok geniş ateşin görmekliğimizden ileri gelmektedir. Temiz ve şerefli bir mazisi olan mecmuamızın bu gün elimizde, geçmiş sayılarından bir tek bulunmaması, memleket ufuklarından taşarak uzak ülkelerde takip edilmesi şevkimizi bir kat daha arttırmıştır. Bütün bunların fevkinde olan, cumhuriyet temelleri ise, bizleri büsbütün başka bir hamle hızı, yorulmak bilmeyen, ihtiyarlamayan bir zihin ve fikir membaı bahşetmiştir. Bununda diğerlerine*

³⁰ Çağlayan Dergisi, I, Sayı:1, Antalya (Aralık 1935), s.1.

inzimamı ile harekete gelmek isteyen Çağlayan ailesi bu vaziyet karşısında daha fazla nasıl sükut edebilirdi”³¹.

Bu dönemde 13 sayı çıkan Çağlayan Dergisi, Mayıs 1944 tarihinde yayın hayatına son vermiştir³².

Çağlayan Dergisinde, fikrî ve edebî yazılar yanında, edebiyat, ekonomi, tarih ve sanat tarihi, halk kültürü, biyografi, eğitim gibi konularda muhtelif yazılar yayınlanmıştır.

Çağlayan Dergisinin yazar ve şairleri arasında, Muammer Lütfü Bahşi, Kemal Kaya, Baki Süha, Reşat Oğuz, M. Aşır Aksu, Süleyman Fikri Erten, Hamit Macit Selekler, Sıtkı Tekeli, Nuri Özboy, Neyfel Türeli, Ziya İlhan, M. Sadi Fırat, Faruk Ediz, Şaban Tüzün, Naci Kum Atabeyli, Mehmet Kaplan, Kemal Tahir, Sadeddin Buluç, Ahmet Ateş, Arif Nihat Asya, M. Kaya Bilgegil, Cahit Külebi bulunmaktadır.

Çağlayan Dergisinin ilk dönem çıkan sayılarından 1-18. sayılar ile, ikinci dönemi yayınlanan 13 sayı, Milli Kütüphanede bulunmaktadır.

5. Türk Akdeniz Dergisi

Türk Akdeniz Dergisi, Antalya Halkevi'nin yayın organı olarak, Şubat 1937 Tarihinden itibaren iki aylık olarak yayınlanmaya başlamıştır. Türk Akdeniz Dergisinin yayınlanma gayesi, birinci sayıda şöyle belirtilmektedir. *“Denizimizin dalgalarında, dağlarımızın kayalarında, ovalarımızın topraklarında, her devirde, eski tarihleri katlayıp, yeni tarih açan asil milletimizin şan ve şeref sesleri yükselmektedir. Antalya ve civarındaki eski esereler bir çok yabancı alimlerin bile tetkik mevzu olmuş, bunlar hakkında ciltlerle kitaplar yazılmıştır. Bu havalinin ayrıca zengin bir folkloru vardır. Eski ve yeni Antalya arasında mukayeseli vesikalar elde etmek, ancak mahallinde mümkün olabilir. Antalya, son bahar yaprakları ile, ilk bahar filizlerinin öpüştüğü baharlar diyarındadır. Asılardan beri, Avrupa edebiyatına ilham veren portakal bahçeleri, Antalya'nın en karakteristik özelliğini teşkil ediyor. Hem de bu gün bir çok sıcak iklim nebatları yetiştiril-*

³¹ Çağlayan Dergisi, III, Sayı:23/1, Antalya-Mayıs-1943, s.3.

³² Çağlayan Dergisi, III, Sayı:23/8-13, Antalya-Ocak-Mayıs 1944, s.3.

mektedir ki, bu manzarayı daha gönül alıcı şekle getirdi. Tabii membaları-mızın zenginliği, zirai ve iktisadi faaliyetler, her an yeni bir inkişaf sahası buluyor. Bütün bunlardan başka, yurdumuzun her köşesi gibi, Antalya'mızda; cumhuriyetimizin feyizli verimleri ile, her alanda günden güne, çok ileri adımlar atıyor, güzelleşip zenginliyor. İşte, muhitimizin bu geniş varlığını Akdeniz kıyılarından bütün yurda ulaştırmak ve onun tarihi ve coğrafi vesikalarını toplamak istediğimiz için, " Türk Akdeniz" i çıkarıyoruz. Dileğimiz, dergimizi okuyanlara her sayfamızda, daha ziyade Antalya'yı ve Türk Akdeniz'i göstermektir³³.

Türk Akdeniz Derginin Genel Müdürü; Muammer Lütfü Bahşi, Yazı İşleri Müdürü, Kemal Kaya'dır. Derginin İdare Yeri ve Sahibi; Antalya Halkevidir. Derginin basıldığı yer ise, Antalya Basımevidir. Türk Akdeniz Dergisinin boyutları; 20.5 x 29.5 dur. Sayfa sayısı ise, 18 ve yukarısidir. Türk Akdeniz Dergisinin bir sayısının fiyatı 15 kuruş, yıllık abone bedeli ise, 90 kuruştur³⁴. Ancak, derginin 6. Sayısından itibaren yıllık abone bedeli 100 kuruşa çıkarılmıştır³⁵.

Türk Akdeniz Dergisinin 5. Sayısından itibaren, Derginin Genel Müdürü olan Muammer Lütfü Bahşinin, Kuşadası Hakimliğine tayin edilmesi münasebeti ile, Genel neşriyatı idare etmek görevi, Yazı İşleri Müdürü Kemal Kaya'ya verilmiştir³⁶. Ayrıca, Türk Akdeniz Dergisinin 13. Sayısından itibaren Neşriyat Müdürü; Kemal Ant olmuştur³⁷. Derginin 14. Sayısından itibaren de Sahip ve Mesul Müdürü; Lütfü Gökçeoğlu³⁸, Neşriyat Müdürü de, Kemal Ant'tır³⁹. 15. Sayıdan itibaren ise, derginin sahibi olarak, Antalya Halkevi ibaresi geçmeye başlamıştır⁴⁰.

³³ Türk Akdeniz Dergisi, I, Sayı: 1, Antalya- Şubat-1937, s.7.

³⁴ Türk Akdeniz Dergisi, I, Sayı:1, Antalya-Şubat 1937, s.1-28.

³⁵ Türk Akdeniz Dergisi, I, Sayı:6, Antalya-Aralık 1937, s.40

³⁶ Türk Akdeniz Dergisi, I, Sayı: 4, Antalya-Ağustos 1939, s.26. ;Kemal Kaya, Antalya Kültür (Milli Eğitim) Müdürüdür. Türk Akdeniz Dergisi, Cilt:2, Sayı:8, Antalya-Mart 1938, s.38.

³⁷ Türk Akdeniz Dergisi, III, Sayı:13, Antalya-Mayıs 1939,s.34, (Kemal Ant, Antalya Lisesi öğretmenidir.)

³⁸ Antalya Belediye Reisi ve Halkevi Başkanı. Türk Akdeniz Dergisi, III, Sayı:13, Antalya-1939, s.32

³⁹ Türk Akdeniz Dergisi, III, Sayı:14 , Antalya-Temmuz1939, s.36.

⁴⁰ Türk Akdeniz Dergisi, III, Sayı:15, Antalya- Ekim 1939, s.20.

Türk Akdeniz Dergisi, 16. Sayıdan itibaren Isparta Matbaasında, basılmaya başlanmıştır⁴¹.

Türk Akdeniz Dergisinin, 23. Sayıdan itibaren bazı ekonomik ve teknik sebeplerden dolayı, yayınına bir müddet ara verilmiştir. 24. Sayı ise, 06.11.1942 tarihinde çıkmıştır⁴². Türk Akdeniz Dergisinin, bu sayıdan itibaren Neşriyat Müdürü; Kemal Ant ve Yazı İşleri Müdürü; Enver Akcan olmuştur. Ayrıca, Türk Akdeniz Dergisi, yeniden Antalya Matbaasında yayınlanmaya başlamıştır⁴³.

Türk Akdeniz Dergisinin 11. ve 12. Sayıları, Cumhuriyetin ilân edilmişinin 15. Yılı münasebeti ile, özel sayı olarak birlikte çıkmıştır. Bu sayı 150 sayfa olarak, İstanbul Ülkü Basımevinde basılmıştır⁴⁴. Ayrıca, Türk Akdeniz Dergisi, bu anıt sayının yanında, üç tane de ek vermiştir. Bunlar, Tayyar Anakök'ün, Antalya İli Coğrafyası⁴⁵, Galip Uz'un, Korkuteli Yavuz Köyü⁴⁶ ve Mitat Karabıyık'ın, Akseki Ormana Köyü⁴⁷ isimli çalışmalarıdır.

Türk Akdeniz Dergisinin, 1944 yılında Şubat ile Temmuz arasında 32-34 sayıları birlikte çıkmıştır. Yine, Türk Akdeniz Dergisi, bu sayı ile, yayın hayatına son vermiştir⁴⁸.

Yedi yıl içinde, 34 sayı yayınlanmış olan, Türk Akdeniz Dergisinde, bibliyografya, biyografi, coğrafya, edebiyat ve edebî türler, eğitim, ekonomi, halk kültürü, monografi, sağlık, tarım, tarih, sanat tarihi konulu yazılar ile, haberler ve muhtelif yazılar olmak üzere, toplam 266 yazı yayınlanmıştır.

Türk Akdeniz Dergisinin yazar ve şairleri arasında, Muammer Lütfü Bahşi, Kemal Kaya, Tayyar Anakök, Burhanettin Onat, Osman Andıç, Osman Bahadırhoğlu, Reşat Oğuz, Enver Akcan, Faruk Ediz, Macit Selekler, Şaban Tüzün, Ali Sami Yen, Cemal Gültekin, Naci Kum ve Süleyman Fikri Erten başta gelmektedir.

⁴¹ Türk Akdeniz Dergisi, III, Sayı: 16, Isparta-Aralık 1939, s.18.

⁴² Türk Akdeniz Dergisi, IV, Sayı: 24, Antalya-Kasım 1942, s.1

⁴³ Türk Akdeniz Dergisi, IV, Sayı: 24, Antalya-Kasım 1942, s.18.

⁴⁴ Türk Akdeniz Dergisi, II, Sayı 11-12, İstanbul-Ülkü Basımevi 29 Ekim 1938

⁴⁵ Türk Akdeniz Dergisi, II, Sayı 8, Nisan-1938, 8 sayfa.

⁴⁶ Türk Akdeniz Dergisi, II, Sayı 9, Haziran-1938, 12 sayfa.

⁴⁷ Türk Akdeniz Dergisi, II, Sayı 10, Ağustos-1938, 18 sayfa.

⁴⁸ Türk Akdeniz Dergisi, IV, Sayı 23-24, Antalya-Şubat-temmuz 1944.

Türk Akdeniz Dergisinin bütün sayıları, Milli Kütüphanede bulunmaktadır.

III- Matbaalar

Antalya'nın ilk matbaası, Haydar Rüştü Bey tarafından 1920 yılında kurulan Anadolu matbaasıdır. Bu matbaanın 1922 yılında İzmir'e taşınması ile, Mehmet Emin Bey tarafından Antalya Matbaası faaliyete geçirildi. Antalya Matbaası, 1922-1978 yılları arasında, bazı kesintiler hariç, Antalya Gazetesini basmakta kullanılmıştır⁴⁹.

1934 yılına ait bilgilerde de, Antalya'da Mehmet Emin vereseşi, Mazlum Adıson idaresinde, Antalya matbaasının bulunduğu görülmektedir⁵⁰.

Antalya Matbaası, 1978 yılına kadar Antalya Gazetesinin ve diğer bazı yayınların basıldığı yerlerden birisi olmuştur. Bu tarihten sonra, Antalya Gazetesinin yöneticileri tarafından, Antalya Gazeteciler Cemiyetine bağışlanmış olan Antalya Matbaası, bu gün Antalya Özel İdare binasının önündeki açık hava müzesinde sergilenmektedir⁵¹.

Antalya'da, 1940'lı yıllarda, Antalya matbaasının yanında Turan Matbaası⁵² ile, Işık Basımevi⁵³ gibi matbaalar bulunmakta idi.

Görüldüğü gibi, Antalya'da, incelediğimiz dönemde basın hayatı, fazla canlı değildir. Bunun yanında Antalya'da yayınlanan gazete ve dergiler de fazla uzun ömürlü olmamıştır. Sadece Antalya ve İleri Gazetesi günümüze kadar ayakta kalabilmiştir. Bütün bu olumsuzluğa rağmen, Antalya'da yayınlanan, gazete ve dergiler, yayımlandıkları döneminin sosyal, siyasal, ekonomik, v.b. gibi yönlerini biz yansıtmakta ve birer tarihî belge olmaktadır.

⁴⁹ M. Güçlü, a.g.e., s.92.

⁵⁰ M. Güçlü, a.g.e., s.92. ; Server R. İskit, *Türkiye'de Neşriyat Hareketleri Tarihine Bir Bakış*, Ankara-2000, s.192.

⁵¹ Abdullah Özdoğan, "Antalya Gazetesi 83 Yaşında", *Yeni Çağ Gazetesi*, İstanbul-22 Eylül 2004, s.13.

⁵² *Şelale Gazetesi*, Sayı:1, Antalya-8 Ocak-1947, s.4.

⁵³ *İleri Gazetesi*, Sayı:222, Antalya-2 Ocak 1951, s.4.

EKLER

Devlet Nüshası

GAZELAYAN

Cilt 5, 10 Aralık 1935

İÇİNDEKİLER

NESİRLER

- 1 — Ulusal Edebiyata doğru
- 2 — Viyanada ilk öğretim
- 3 — Kurt
- 4 — Bizde tenkit tabiri müellazımı
- 5 — Halis Ziya Usaklıgil
- 6 — Belkis karabeleri
- 7 — Cahit Sıtkının Şiirleri
- 10 — İy pazarlarımızı genişletelim
- 11 — Gacı ve ses
- 15 — Atçın babası
- 16 — Gazelayanın meim dükkanı
- 16 — Dişilpinisi çalışma
- 16 — Tiyatro
- 16 — Devlet malına saygı

ŞİRLER

- 1 — Yurtsama
- 3 — Antalya geceleri
- 5 — Yollar
- 8 — Bakışın
- 8 — Yalvarış
- 8 — Serenad
- 8 — Rüyaya dalsam
- 8 — Gül bahçeleri
- 8 — Sabah
- 9 — Güz
- 9 — Atelyede sabah
- 9 — Yörük gelini
- 9 — Acı ne ola
- 12 — Baharım

ANTALYA BASIMEVİ

1962 5 B 91

***
سنة
١
صافی
٧
***

***
سختی
١
شروش
***

یاریم آیلق، ادبی، تریه‌وی مکتبجیلار مجموعه‌سی

<p>شماره ادبی، دوری دوقوردو جیل لیمان</p>	<p>آبونه شرطاری : هریردنت-تکی (یولیه ۲۰۰) ایملاق : طایفه‌دارنه تیراؤشده‌ریج انتطالییه : ۱۰ مایس ۱۳۳۸ - ۱۹۲۲</p>	<p>سایه و مدیر مسؤل یازی رجب</p>
---	---	--------------------------------------

اداره‌خانه‌سی : آنتالییه دوری چوارنده آتاملول مطبعه-تندیس‌باش‌مخبرومه

مندرجات

ع. وایق رادقی سونقوروالب	شسته‌ورده ایلم-سیاحت و حکایه وطن انکاروز « شمر » طایرات و شتون	بحای قوی آب دوغو دوقوردو جیل لیمان	کوزله لمیحت (شمر) تریه‌وی مناجیهل ایلم-تربیح
-----------------------------	--	--	--

تاریخچه : آبونه بدلاری هنوز کوندرمه‌ین قارترمنك اماماً اداره‌خانه‌یه ارسال ایتله‌ری مستر محمد.

1962 5 B 91

Sayı : 1 - Yılı :

İDARE YERİ :
Belenliye civarı No. (43)
ANTALYA
Tel. : Şişile Gazetesi - Antalya
Telefon : (46)
Posta Kutusu :

Cumartesi Çarşamba günleri çıkar tarafsız
Memleket Gazetesi

Çarşamba : 8 Ocak 1949

ABONE ŞARTLARI :
Sanalık : 480 Kuruş
Altı aylık 250 »
Üç » 125 »
Gönderilen yazılar (Gazete)
girisin girmezsin geri verilmeyen
Ödün geçmiş sayılır (25) Kr.

Niçin Çıkıyoruz

SITKI TEKELİ

Her iş ve her teşebbüs mu-
bakakkalî hâliyle başlar. Her
işleşme meydanı güncesi için
sarf edilmiş gayretler, hiçbir edis-
yonun meydanında, hiçbir borçlu-
nun başlangıcında, hiçbir mülkiyetin
başlangıcında, hiçbir hak ve hürriyetin
başlangıcında, hiçbir insanın başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında...

Yalnızca memleketin mâhîm
bir hâliyle başlanmak üzere,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında...

Gazete, memleket için varlık
sayılır. Memleketin, her iş ve her
teşebbüsün başlangıcında, hiçbir
şeyin başlangıcında, her iş ve her
teşebbüsün başlangıcında, hiçbir
şeyin başlangıcında...

Gazete, memleketin mâhîm
bir hâliyle başlanmak üzere,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında...

Gazete, memleket için varlık
sayılır. Memleketin, her iş ve her
teşebbüsün başlangıcında, hiçbir
şeyin başlangıcında, her iş ve her
teşebbüsün başlangıcında, hiçbir
şeyin başlangıcında...

Yeni Yıl başı münasebeti ile

Harba girişir edilmiş olan
olmuş ikinci cihan savaşı dün-
ya milletlerini hitirap dolu
günler yaşattı.

Harbin başladığı 1939 yılı-
danberi gerçekliğine yitirilmiş
rında yaptığımız toplantılar,
güsterdiğimiz neşeler ancak ola
gelen bir adetün hüküm yerine
gelmiş olan diye yapıldı.

O yıllarda harp cepheleleri var-
dı. Karşıklıktî milyonlarca insan
biterilinen boğazınağa galgıyor,
yakdiklerini ifna için yerden,
gökden, denizden ölmüş se-
vdi-
sahipleri kullanıyorlardı. Ceha-
şmelerde de, mühlis hava za-
bardımları ile yıkılıp, yakılıyor,
yâhırca masman yağın atı-
lırdı. Arasında, yâhırca altında
cansızlar fevkalâde ruh teskin
ediyordu.

Bu harp ve savaşta ölme-
yenler, yâhırca, ne'âli ne bir
Nöbetçiler, ne bir yâhırca ge-
tirmek tabiatile rûhânân ola-
maktadı.

Harp yıllı olmasınca beraber
aylık, sâleatin hükâmı sürdüğü
1946 yılına bugün bütün acularla
beşeriyet için felâket olmuş
olarak harp senelerinin yanına

belirne sâbunlarını aşacak, temiz
duygularına mekkes olacak bir
gazetesi sunmuş olfuklarına sa-
hil olacak derin tesadük duy-
yoruz.

Memleket gençleri fînetinin
kıymetini, idesini ve büyük
rolünü önümü ve himmetlerdir.

Sejale gazetesi gençliğin bu
hakkî arzı ve ihteklerini hedef
karak hürdet ve vusûti mese-
lînde yerine getirmişçe çalı-
şacaktır. Bu gayeye erimek için
meydana atılmıştır.

Bu hükümdar Sejale için edile-
ye ve atacağı ilham gençlik lay-
nârdında olacaktır. Bu gün ve
inan önmü çevrele ve me-
tanetle bu günün davnya olma-
sına yardımı edecektir.

Mükâkkuller Devletin, adil te-
gir ve ısrar olmak üzere üç kuv-
veye istinad ettiğini bildirebilir ve
bunu önmü boyta, imâm edereken
Leman ismüne göğütüküla ıstî-
lavta da bu gün kuvvetini yâhırca
döğünce bir kuvvet olacak gös-
tärebilir. Hiç vâhpe yokkî her

yeni mâhiye gündük, tarîhe mal
ettik. Bir sulh ve seîmet yü-
olacağını ummukla olfukumuz
1947 yılına kavşarak kutladık.

Mevzuu hâdîceler istana oc-
lîlar, bu yâhırca mâhiye gârl-
ler içinde geldiğini fark etmedikçe
mâhiyâtî çekmeyecektik. Nöbetim de
yeni yıl başı, bütün mâhiyâtî
bîzde olduğu gibi daha çâzî, ve
dahalyî bir edâ ile karşılandı. Har-
bin açlığı, ıhtîyatıyaların hâkîk
kapanmamış olduğu halde Noel
yortusu ve yıl başı gecesi iyî
bir hava içinde geçti. İnanılmı-
lıbîrîterine, jaha güzel hislerle,
yakındığı için toplantılarına sa-
mîyiyet, ne'âli ediyordu. Red-
yolar bize bu hakkîkî gâzel,
şâleatin cîstî. Mâhiyâtîdeki
toplantılar da aynı sevinçle ge-
çtiğini görüldü.

Bütün mâhiyâtî ve seîmet-
rîter, hâkîkî hâkîkî yâhırca,
dânye besne çöken kâhıyânı ye-
rine karış güncelini yeni yî-
mâzîle sâhîkîleip geleceğini ve
ufukları köpüyen kara bulutları,
yakınca yâhırca atacağı ilhamın

(Devamı Sayfa 2 de)

zâman ve her yerde, en meğzeri
günden en tekmüllü etmiş yo-
yâhırca bir gebiründen en hâkîkî
bir bucağ ve kâhıyânı kader her
insanın fevkalâde cîhâzına, yâhırca,
önmü dîmîngin, sâhîkîyâhırca,
galgîrîterek mîstîmâdî meğzerle
ve dîktîmesinde, hâkîkîyâhırca
pek tahâşîlîdîr yâhırca, edîrtîme
ve hâkîkîyâhırca, büyük bir
yardımı olan gazetelerdir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Şelâletin ÇIKIŞMA ÜZERİNE

ŞÖKRÜ YILMAZER

Antalya'nın Yılbâşında İlla-
zen 4 Şelâle başı bir ge-
zelenin çıkardığını çâzîlece
memleket için çâzîlece
Bîlm gün sevîmler de az
değildir.

Her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında,
her iş ve her teşebbüsün başlan-
gıcında, hiçbir şeyin başlangıcında...

Antalya'nın Yılbâşında İlla-
zen 4 Şelâle başı bir ge-
zelenin çıkardığını çâzîlece
memleket için çâzîlece
Bîlm gün sevîmler de az
değildir.

Gazetenin jâhûn inkîşâfında
öyâdîğî rol büyüklerdir. Bugün
âkîrîmîter okuma avâzîlî gazete-
lere gâzîmîş Gazete sâhîkîyâhırca
geçen yâhırca kıymet ve
hâkîkîyâhırca, etîğî, hâkîkîyâhırca
mâhiyâtî, ne'âli, o hâkîkîyâhırca.
Her gün mâhiyâtî, hâkîkîyâhırca, bîzî
âkîrîmîter, memleket, ıhtîkîyâhırca.

Gazetenin jâhûn inkîşâfında
öyâdîğî rol büyüklerdir. Bugün
âkîrîmîter okuma avâzîlî gazete-
lere gâzîmîş Gazete sâhîkîyâhırca
geçen yâhırca kıymet ve
hâkîkîyâhırca, etîğî, hâkîkîyâhırca
mâhiyâtî, ne'âli, o hâkîkîyâhırca.
Her gün mâhiyâtî, hâkîkîyâhırca, bîzî
âkîrîmîter, memleket, ıhtîkîyâhırca.

C. H. P. II Parti Kongresi

4 Ocak 1947 Cumartesi günü
saat 15 de Mîhîk partînin II
Partî kongresi Halkoç sâhîkîyâhırca
ında tara edîlmîştir.
İhtîkîyâhırca gâzîle Deleğîler de
bulunduğî halde başta Partî
Mîhîkîstîğî yanına sayın Valîmîhîk

(Devamı 2 inci sayfada)

İLERİ

2 Ocak - 951 Sayı
SENE: I - SAYI: 222

GÜNLÜK-SİYASİ-DEMOKRATİK GAZETE

SAHİBİ
Mustafa Tunca
Yazı İşlerini İfai İdare eden
Sahibi Mustafa Tunca
Adres: İki kapılı han civarı
M 23

Tel: İLERİ Antalya
Fıatı: 5 Kuruş

Bütün Türkiyeye şamil bir elektrik tesisatı kuruluyor

İki Amerikalı uzman memleketimize gelerek bu iş üzerinde çalışacaklar

Bu haber tahakkuk ettiği takdirde Antalyada elektrik azabından kurtulmuş olacaktır

Kan davası

Zarife KARADENİZ
(Sarı Saal Mahallesi)

Amerikalıların Koredeki yaralı askerlerine ekme yollarında da vatan ölümleri hatle bu arada bizim yaralı askerinde güden kurtlardan işte de etkilendi malumdur.

Türk kanını, Amerikalı kanını karıştırmışın hayvullu ahemmiyet arzettiği ve dalkıllarda ancak bir noktaya işaret etmek isteriz. Biz de kendi öz eyaletlerine hani, son damlasına kadar verecek ana, babalar, kardeş ve vatanşöçer bulduğuna göre bu davada hizmet etmek isteyenleri bu nevi kışdan mahrum duralmışa haklarını yazıyor.

Bu halde neyin duyuyoruz? Diye bir soru sorulabilir.

Cevabını gene bir alıyıcılığa dayandırmışsın.

(Devamı 2 de)

YENİ YILIN BAŞINDA

Bir sene daha tarihin üşüş bucaksız denizine dökülüp gidiyor. Aralık bir saatlerde bütün dünya yitiminin aşırı birinci gününde burakmış bulunmaktadı.

Bir sene daha tarihin üşüş bucaksız denizine dökülüp gidiyor. Aralık bir saatlerde bütün dünya yitiminin aşırı birinci gününde burakmış bulunmaktadı.

Ankara) (ulusal muhabiri) da maliyet hatline indirterek miiz Kemal Şeremet teğrisinin bildirdiğidir. Üçüncüün her larasına elektrik enerjisinin ulaştırılmak ya ayıllama.

Zeytinyağı fiyatlarının kilosa 20-30 kuruş düşseldi

Zeytinyağı fiyatlarının yükselişi Sabun fiyatlarında artmasını infaç ettirdi

Haber aldığımız göre son gıdalarda artan sey-

tiyağı ihracatı dolayısıyla bu cins yağların fiyatları başında 20-30 kuruş fiyat yükselmeye başlamış. Zeytinyağı fiyatlarının bu yıl yükselmeye başlamış. İhtiyaçlarında ırsat etmiş ve Mİlletin Antalya'daki firmalara gönderilen yazınların kilosuna 15-20 kuruş zam yapıldığı teğrisiyle ilüccarlarımızda bildirilmiştir.

ŞEVKET GEDİKOĞLU

Antalya Millî Eğitim Müdürü oldu
Millî Eğitim Müdürü Zeki Tanilim Esme ile ilgili bir haberdir. Millî Eğitim Müdürü Zeki Tanilim Esme ile ilgili bir haberdir. Millî Eğitim Müdürü Zeki Tanilim Esme ile ilgili bir haberdir.

Şevket Gedikoğlunun bümmedeki hizmetlerinde burdurdan şehrimize gelerek vazifesine başlamasını beklemekteyiz.

(Devamı 2 de)

İlkışık kulübü ilig şampiyonluğunu Esnafspor mağlup ederek garanti etti

Pazar günkü maçlarda İlkışık ile Toros yine rakipleri Esnaf ile Gençliğe galip geldi

Pazar günü, Şehir Stadyumunda ilig maçlarının ikinci devresine başlanmış ve İlkışık Esnaf, Gençlikle de Toros karşılaşmıştır. Bahardan icama güzel bir havada yapılan bu maçların ikincisi hakim Sedatın idaresinde İlkışık-

la Esnaf yapmışlar ve ikinciler sahada şu kadrolarla yer almışlardır.
İlkışık: Turgut, Hüsnü, Necmi, Hüsnü, Mehmet, Kazım, Nizamettin, Mehmet, Ahmet, Adnan, Kemal
Esnafspor: Perihan, Faruk, Cengiz, Gültekin, Hasan,

Mehmet, Zeki, Arif, Burhan, Vakur, Hasan.
Maç başlamadan önce geçen hafta vefat eden kıymetli futbolcularımızdan Fehmi Has ve Zeki Hasanın abaları için bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.
(Devamı 2 de)

Yazan: Tanklar ve köylüler karşılaşırsa Yazan: C. Bahan

İstanbul mektupları / Yitmiş arifesinde İstanbul
Yazan: İmreğün

Alanya Postası

Konya - Alanya yolu açılıyor

Bölgemizin gelişmesini sağlayacak bu fikri baltalamak için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı
Bayındırlık Bakanı lâzımgelen keşiflerin yapılması emrini verdi

Niçin Çıkıyoruz?

Konya ekimculuğu ve azla tarımsal üretilen Alanya'nın tarımının modernleşmesi için bu hatın açılması gerekmektedir. Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

Konya ekimculuğu ve azla tarımsal üretilen Alanya'nın tarımının modernleşmesi için bu hatın açılması gerekmektedir. Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

Alanya ve Alanyalılara sorulmalı. Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

Konya ekimculuğu ve azla tarımsal üretilen Alanya'nın tarımının modernleşmesi için bu hatın açılması gerekmektedir.

Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

ALANYA POSESİ İlk sayı ile ilgili olarak Alanya Postası'nda yazılan yazıya bir cevap yazmışlardır.

Alanya Postası'nda yazılan yazıya bir cevap yazmışlardır.

Bayındırlık Bakanı Rasih Kaplan, Konya - Alanya yolu için keşifleri başlatmıştı.

Konya - Alanya yolu için keşifleri başlatmıştı.

Bu hatın açılması için Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı.

Konya - Alanya yolu için keşifleri başlatmıştı.

Alanya şikâyetinde haklıdır

Bir neçir ve sitenâde malî kimlikte kasabamız Avşarlılar, derilerini topluca ve beraberce ifade etmekte; aralarında tesanüdü yaratıp kuvvetlendirmek imkânına kavuşmuş olmaktadır.
TEKİR ALANAY

Alanya, Anadolu'nun en büyük şehirlerinden biri olarak biliniyor. Ancak, bu şehirde yaşayan insanların yaşam koşulları oldukça kötüdür. Özellikle avşarlılar, derilerini topluca ifade etmekte ve kasabamızın gelişmesini istemektedir.

Alanya Ortaokulu

Binaca misâret olan bu okula bir gayetli kısım ilavesi yavrularımızın istirahatini bakımından zarurîdir.

Alanya Ortaokulu binasının genişletilmesi için büyük bir ihtiyaç vardır. Okulun mevcut binası oldukça küçüktür ve öğrencilerin rahat okuyabilmesi için geniş bir alanın tahsis edilmesi gerekmektedir.

Rahmetli Cemal Nadiri hatırlayarak:

Bu hatırlatma, emelât için büyük bir ihtiyaçtır. Rahmetli Cemal Nadiri'nin hatırlanması, bizleri bu konuda düşünmeye teşvik eder.

№ 1
CUMA
15 ŞUBAT
1946

Sayı her yerde 5 kuruştur

(YEŞİL)

Antalya

Salı, Cuma gün'eri çıkar Memleket Gazetesi

ANTALYA MATBAASI

Abone ücretleri :
Yıllık : 500 Kuruş
Altı aylık : 300
Üç aylık : 150
Değişir naklede.

Gazetesi sayıları 25 kuruştur

Hayırlı bir Teşebbüs

Gazetemizin ilk sayıs hayırlı bir teşebbüsün haberiyle çıkacaktır. Bu Antalya'mız için hayırlı bir işarettir.

Memleketimizin tanınmış isimlerini bir araya toplayan bir dernek kurulmuştur. Bunun adı Antalya Yayla sayı dergisidir. Antalya'mızın Yayla sayını kavuşturmak amacıyla çıpmına, başta hayretli Valimiz ve meşai arkadaşlarımız yüksek gayretleri emeliniñ muvafaka tabaklık ettirecektir.

Halkımızın ötedenberi böyle bir teşebbüsün peşinde bulunduğuna malumdur.

Dernek faaliyete geçmiştir. Kimseye bir yük teşkil atmadan birer karar kabul etmektedir. Birer kararın makbuldürün ibaret kararlar yapılmıştır. Bunlar bir kaç gün, teğkil eden üçüncü ve sanaf teşebbüslerine dağıtılmıştır. Alışveriş ederken bir kuruşluk neşer olmak hiç kinseyi terk etmez.

Fakat bununla (Damlaya damlaya göl olur.) Her vatanşay bir birine koşarken ilk suşu bir ölmüşdür : Bir kuruşluk mekubun aldın mı ? Bu suş derneğin en büyük propagandası olacaktır.

Toplanan bağışların miktarını her sayımızda vatandaşlara bildireceğiz.

Derneğin en büyük hususiyeti toplanan paraların suşın başka bir maksada safı edilmeyeceği tüzüğünde kati olarak yazılı bulunmasıdır.

Yıldızdanberi suşuzluk hasretini çöken halkımızın bu uğurda yapacakları bağış ve yardımları memleketimiz için çok faydalı olacaktır.

Tabiatın güzelliği ile bezelenen yayıl yurdumuzun Yayla sayına kavuştuğu gün, en büyük bayramını yapacaktır.

Bağışlar gündün güne büyük bir hızla çoğalmaktadır. Çarşıda her esnaf alışveriş sırasında yardım makbuzlarını zallı bir vazife gibi benimseyerek halka veriyor, halk da yardımları için gelen bir sevinçle yapmaktadır.

Derneğe bağışları dilerken hemşehrilerimizi bu yeni inşaatı ödeneceğini, boş bırakmaz.

YEŞİL ANTALYA

ŞEHİR VE MEMLEKET HABERLERİ

SAYIN VALİMİZ

Bu zamana kadar için için sayın Valimiz bay Halk Nihat Peşeyi çağışamba günü Bardur yoluyla Ankara'ya göndermiştir. Hayırlı yolculuklar dileriz.

Bay Necip Seyhan

Vilayette teşebbüs bulunmak üzere Manavgat kaymakamı bay Necip Seyhan salı günü sebrimise gelmiştir.

SB. MUHLİS ERKEMEN

Kütahya Milletvekili sayın bay Muhlis Erkmen, Bahçeçilik Kooperatifçisi, bu salı teltiklerde bulunmak üzere, cuma günü sebrimise gelmiştir.

Özel Saymanlık bütçesi

Vilayet Özel Saymanlık 946 yılı bütçesi, İşleri Bakanlığında tasdik edilerek gelmiştir.

Çalışma Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkında

KANUN

Kanun No 484

Kabul tarihi : 28-1-1946

Madde 1— Çalışma Bakanlığı, çalışma hayatının düzenlenmesi, çalışanların yaşama seviyesinin yükseltilmesi, çalışanlar ile çalışanlar arasındaki münasabetslerin önemi ketyararına şenklandırılması, memleketteki çalışma gücünün genel refahı artırarak suşette verimli kılınması, jam çalıştırma ve sosyal güvenin sağlanması ile görevlidir.

Madde 2— Çalışma Bakanlığı merkez kuruluşu, Çalışma Bakanının emri altında bir müstesarlar;

- 1— Özel Kaleml Müdürlüğü;
- 2— Araştırma Kurulu;
- 3— Teftiş Kurulu;
- 4— Hukuk Müşavirliği;
- 5— Çalışma Genel Müdürlüğü;
- 6— İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğü;
- 7— Zaptıere Müdürlüğü;
- 8— Levazım Müdürlüğü;
- 9— Sefarberlik Müdürlüğü;
- 10— Kazılışleri Müdürlüğü;

kuruluşlarından ibasettir

Harım idarek

TANRIM NEYLEDİN ?

İsminin şöhretini şöhretlendirmek
S. Özg. A. Özgün

Arkada üç yavru boyunu bükün,
Dertiz bir babayı derli eyledin !
İhtiyar anneyse çöktü büsbütün;
Rahmandın, Ulydudu; Tanrım neyledin ?!

Sabrıyla; meñin kil ! İçli babayı,
Sevdiğin; sevinçli, yavrukuşun !
Rahmetine gerek ol ! Şehit anayı
Rahatça yazınun kabriode hari !..

Bir başka felâket; gösterme artık,
Bu sünmüş sevgin mert beğlâdine !
Gösterki ! İhtifâm, tanrım arzile !
Parlan kıl olan ocakı yine !

Arkada üç yavru boyunu bükün;
Dertiz bir babayı derli eyledin !
İhtiyar anneyse çöktü büsbütün !
Rahmandın, Ulydudu; Tanrım neyledin ?!

Şaban TOKUN

NOT : Bu şiir, Şaban Tokun'da basılmış olan [İnci 7022] adlı kitabından alınmıştır.

ARABÇA

Yeniden Yayın alanına çıkarken

Aziz Okurlarımız :

Gazetemizin 21 Aralık 945 gün ve 2071 sayılı nüshasında yayınlanmıştır. Bu yazı ile bazı mübcer sebepler yüzünden müddet tayin etmişler mevakkat bir zaman için Gazetemizin kepanacağını arz ile, Yayın alanından çekilmiştir.

Aradık bir buçuk ay gibi, as bir zaman geçtikten sonra, mübcer sebepler değişikliğimiz engel ortadan kalkınca Okurlarımız ve Memleketimizin bir memleket gazetesine olan ihtiyacı, arızı düşünüp tekrar faaliyete başlamak hücumuna hüsederek, Okurlarımıza yüksek hususlarına çekimaga karar vermiş bulunuyoruz.

Gazetemizin, bu defa yeni bir program ile daha ilmi, nezih ve memleketimize hayırlı bir organ olmak arzusuyla, unakaddere görvine devam edeceğimiz, arz etmemize müvafak olduğunu bildirmek şeref duyuyoruz.

Hiçmi üsk olan gazetemiz Okurlarına hizmet ettiği künmette mühtümlüden geçeceği yüksek ihtiyar ve teşvik edici bazı ilgililerle tasfiyelerini dört, altı hafta sekize kadar çıkararak; düşünmüş ve ona göre de, çalışmaya kutsal bir amac edindikdir.

Sunu da ayrıca söyleyebiliriz ki; bundan böyle gazetemiz; işin gazetesini değil, memleketin iş ve kaynağında hayatında her zümresinin ihtiyacına cevap verecek ümitlerdir. Bir hemsözümlerine şeref, vermesi (İhtisari) modül, manevî hırlı ilerleme ve lükü kalkanmasında başta büyük ve sayın Valimiz, Halk Nihat Peşeyi oldukları halde fikir, kunnat, ilmi, meşaiyet, iş, başımıza ve fedakârlık alanında gönül gördük, kâşip kalbe, naba nabaza verecek ruh ve manevîliği uğruna küdretinin yettiği kadar hırlı meşaiyeti zerre kadar ihmal etmemeyi bir mislek vecdine diye kabul etmiştir.

Memleketimizin tabiatını, birer lütfiyle bezemeyi, nihayetize hazineleriyle yer yer içermeyi, olduğunda bütün hemsözümler şüphesiz ki mühtümlü. Tabiatın bu büyük ihşanı mühtümlü ki; naba de yapayan, lüküden, lüküden, Devrim. İhtisari şöhret.